

Южните съседи на ЕС и по-специално Либия

Резолюция на Европейския парламент от 10 март 2011 г. относно южните съседи на ЕС и по-специално Либия

Европейският парламент,

- като взе предвид резолюцията на Общото събрание на ООН от 1 март 2011 г., с която единодушно се пристъпва към временното прекратяване на членството на Либия в Съвета на ООН по правата на човека,
 - като взе предвид Резолюция 1970/2011 на Съвета за сигурност на ООН от 26 февруари 2011 г.,
 - като взе предвид решението на Съвета от 28 февруари 2011 г. за прилагане на резолюцията на Съвета за сигурност на ООН и за налагане на допълнителни ограничителни мерки спрямо отговорните за насилствените действия срещу мирното население в Либия,
 - като взе предвид Резолюция S-15/2 на Съвета по правата на човека на ООН, приета на 25 февруари 2011 г.,
 - като взе предвид обявеното на 22 февруари 2011 г. временно прекратяване на преговорите по рамковото споразумение между ЕС и Либия,
 - като взе предвид скорошните заявления на върховния представител Катрин Аштън относно Либия и Северна Африка,
 - като взе предвид своите предишни резолюции относно Либия, и по-специално своята резолюция от 17 юни 2010 г. относно екзекуциите в Либия¹ и своята препоръка от 20 януари 2011 г., в която се изброяват критичните условия относно преговорите за рамково споразумение между ЕС и Либия²,
 - като взе предвид Женевската конвенция от 28 юли 1951 г. и Протокола от 31 януари 1967 г. относно статута на бежанците,
 - като взе предвид Африканската харта за правата на човека и народите и протокола към нея за основаване на Африкански съд по правата на човека и народите, ратифицирани от Либия съответно на 26 март 1987 г. и 19 ноември 2003 г.,
 - като взе предвид член 110, параграф 4 от своя правилник,
- A. като има предвид, че скорошните демонстрации в много арабски държави в Северна Африка и Близкия изток призоваха за слагане на край на авторитарните режими и за политически, икономически и социални реформи, демокрация и по-добри условия на живот за обикновените хора; като има предвид, че мащабните

¹ Приети текстове, P7_TA(2010)0246.

² Приети текстове, P7_TA(2011)0020.

протести в множество арабски държави показаха, че недемократичните и авторитарни режими не могат да гарантират бъдеща доверие стабилност и че демократичните ценности имат централна роля в икономическите и политическите партньорства,

- Б. като има предвид, че протестите срещу режима в Либия започнаха в град Бенгази на 15 февруари 2011 г. и се достигнаха градовете Al Bayda, Al-Quba, Darnah и Az Zintan, като протестиращите поеха контрола над много градове, особено в източна Либия,
- В. като има предвид, че протестиращите бяха мишена на безпрецедентно яростни атаки от режима на Кадафи, който използва либийските въоръжени сили, милиции, наемници и чуждестранни бойци за насилственото потушаване на протестите, включително с безразборната употреба на картечници, снайперисти и военни самолети и хеликоптери срещу цивилни граждани; като има предвид, че това доведе до бързото увеличение на броя на жертвите и на ранените и задържаните,
- Г. като има предвид, че насилствената и брутална реакция на режима срещу либийското население доведе до дезертирането не само на множество войници, но и до оставката на членове на режима,
- Д. като има предвид, че съгласно Съвета по правата на човека на ООН през последните дни повече от 200 000 души са избягали от Либия към съседните Тунис, Египет и Нигер и че стотици хиляди други бежанци и чуждестранни работници водят отчаяна борба да избегнат конфликта или да напуснат Либия; като има предвид, че така се създава хуманитарно извънредно положение, което изисква бързата намеса на ЕС,
- Е. като има предвид, че след приемането с консенсус на резолюция относно положението на правата на човека в Либия на петнайсетата извънредна сесия на Съвета по правата на човека на ООН на 25 февруари 2011 г., в която се осъждат грубите и систематични нарушения на правата на човека в Либия и се посочва, че някои от тях могат да се разглеждат като престъпления срещу човечеството, Общото събрание на ООН реши на 2 март 2011 г. да прекрати временно членството на Либия в Съвета по правата на човека на ООН, по препоръка на самия Съвет по правата на човека на ООН,
- Ж. като има предвид, че в отговор на резолюцията от 26 февруари 2011 г. на Съвета за сигурност на ООН относно Либия, в която се заявява, че положението следва да се отнесе до Международния наказателен съд, прокурорът на Международния наказателен съд започна на 3 март 2011 г. разследване на предполагаеми престъпления срещу човечеството, извършени в Либия, включително от Муамар Кадафи и членове на режима; като има предвид, че Резолюция 1970 на Съвета за сигурност на ООН налага оръжейно ембарго на страната, забрана за пътуване и замразяване на активите на семейството на Кадафи и на режима, като същевременно разрешава на всички държави-членки на ООН да конфискуват и да се разпореждат със забранено военно оборудване,
- З. като има предвид, че решението на Съвета от 28 февруари 2011 г. налага допълнителни ограничителни мерки, и по-специално визова забрана и замразяване на активите, срещу отговорните за насилствените мерки срещу гражданското

население в Либия, като по този начин се прилага резолюцията на Съвета за сигурност на ООН от 26 февруари 2011 г.,

- И. като има предвид, че от началото на бунтовете мнозина световни лидери призоваха нееднократно полковник Кадафи да се оттегли,
 - Й. като има предвид, че на 22 февруари 2011 г. членството на Либия в Арабската лига временно беше прекратено и че на 3 март 2011 г. генералният секретар на Арабската лига заяви, че Лигата, в съгласувани действия с Арабския съюз, може да подкрепи създаването в Либия на зона, забранена за полети, в случай че боевете в страната продължат,
 - К. като има предвид, че в заявление от 5 март 2011 г. либийският Преходен национален съвет призовава международната общност да изпълни своите задължения да защити либийския народ от нов геноцид и престъпления срещу човечеството без пряка военна намеса на либийска територия,
 - Л. като има предвид, че считано от 22 февруари 2011 г. ЕС временно прекрати продължаващите преговори относно рамковото споразумение между ЕС и Либия и всички договори за сътрудничество с Либия,
 - М. като има предвид, че за ЕС са жизненоважни демокрацията, стабилността, благоденствието и мира в Северна Африка, като има предвид, че последните събития в Либия, Египет и Тунис подчертаха неотложната нужда от преразглеждане на външната политика на ЕС в региона на Средиземно море,
 - Н. като има предвид, че на извънредното заседание на Европейския съвет от петък, 11 март 2011 г. се очаква да бъде щателно разгледан доклада на върховния представител и на Комисията относно бързото адаптиране на инструментите на ЕС, както и доклада на върховния представител относно подпомагането на процесите на преход и трансформация,
1. Изразява своята солидарност с либийския народ и по-специално с младите либийци, които са водеща сила за демокрацията и за промяната на режима; приветства тяхната смелост и решителността им, като твърдо подкрепя техните легитимни демократични, икономически и социални стремежи;
 2. Осъжда най-строго грубите и систематични нарушения на правата на човека в Либия, и по-специално насилственото потушаване на мирните про-демократични протести и действията срещу журналисти и защитници на правата на човека от страна на режима на Кадафи; изразява дълбокото си съжаление относно големия брой жертви и ранени; поднася своите съболезнования на семействата на жертвите; осъжда насърчаването на враждебност срещу мирното население, проявено в изказванията на Муамар Кадафи и неговия син Сейф ал-Ислам – най-високопоставените представители на режима;
 3. Призовава за незабавното слагане на край на бруталния диктаторски режим на полковник Кадафи и призовава последния незабавно да се оттегли, за да се предотвратят нови кръвопролития и да се позволи извършването на мирен политически преход; призовава либийските органи незабавно да спрат насилието и да позволят мирното решение на създалото се положение съгласно легитимните

очаквания на либийския народ; призовава либийските органи да спазват правата на човека и международното хуманитарно право, да вдигнат всички ограничения върху свободата на изразяване, включително в Интернет, както и да предоставят незабавен достъп в страната на чуждестранните медии и на независими наблюдатели в областта на правата на човека;

4. Изцяло подкрепя Резолюция 1970 на Съвета за сигурност на ООН, в която се осъждат грубите и систематични нарушения на правата на човека в Либия и се призовава въпросът да бъде отнесен до Международния наказателен съд, като същевременно се налага оръжейно ембарго на страната, забрана за пътуване и замразяване на активите на семейството на Муамар Кадафи; подчертава, че извършителите на нападенията срещу мирни граждани носят лична наказателна отговорност според международното право, че те трябва да бъдат изправени пред съд и че не може да има безнаказаност; твърдо подкрепя започването от прокурора на Международния наказателен съд на разследване на предполагаеми престъпления срещу човечеството, извършени от Муамар Кадафи и членове на неговия режим;
5. Отбелязва, че ЕС първи приложи санкциите, наложени от Съвета за сигурност на ООН, и че мерките на ЕС надхвърлят санкциите на ООН, налагайки отделни санкции; приветства решението на Съвета да забрани търгуването с Либия на оборудване, което би могло да се използва за вътрешни репресии, както и удължаването на списъка на лицата, засегнати от замразяването на активите и визовата забрана; призовава за постоянна оценка на ефективността на санкциите;
6. Подчертава, че всички мерки следва да обхващат всички либийски активи, включително държавните инвестиционни фондове, управлявани от Либийския орган по инвестициите; призовава замразяването на активите да включва постъпленията от продажбата на нефт и газ; призовава Съвета и държавите-членки да разкрият всички подробности за всички замразени активи; приветства в тази връзка дискусиите за допълнителни санкции от страна на ЕС, включително замразяване на активите на либийски компании, които имат връзки с режима на Кадафи;
7. Приветства решението на Съвета от 28 февруари 2011 г. за забрана на доставките за Либия на оръжия, муниции и свързано оборудване; призовава Съвета в тази връзка да провери дали са налице нарушения в Кодекса за поведение на ЕС относно износа на оръжия и да възприеме строги мерки за гарантиране на пълното спазване на въпросния кодекс от всички държави-членки; призовава върховния представител да проучи възможността за прилагане на ембаргото чрез използване на морски и въздушни средства в рамките на ОПСО;
8. Напълно подкрепя решението на Съвета по правата на човека на ООН да изпрати независима международна комисия в Либия, която да разследва нарушенията на международното право в областта на правата на човека, както подкрепя и решението на Общото събрание на ООН от 2 март 2011 г. за временно прекратяване на членството на Либия в Съвета по правата на човека на ООН;
9. Призовава ЕС и международната общност да предприемат всички възможни мерки, за да изолират напълно Кадафи и неговия режим, както на национално, така и на международно равнище;

10. Подчертава, че ЕС и неговите държави-членки трябва да изпълнят своята отговорност за предоставяне на защита, за да спасят либийските цивилни граждани от мащабни въоръжени нападения; посочва, че следователно не може да бъде изключен нито един от вариантите, предвидени в Устава на ООН; призовава върховния представител и държавите-членки да имат готовност за решение на Съвета за сигурност на ООН за по-нататъшни мерки, включително за възможността за създаване на забранена за полети зона, която цели да попречи на режима да атакува цивилното население; подчертава, че всички мерки, предприети от ЕС и неговите държави-членки, следва да бъдат в съответствие с мандата на ООН и да се основават на координация с Арабската лига и Африканския съюз, като насърчават и двете организации да насочват международните усилия;
11. Призовава заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност да установи отношения с Преходния национален съвет на Либия и да започне процеса на официализирането им с оглед насърчаване на прехода към демокрация, гарантиране на участието на широк кръг от представители на либийското общество и предоставяне на повече права на жените и малцинствата по време на процеса на преход, и да го подкрепи в освободената област, за да се облекчи положението на местното население и да се отговори на неговите основни хуманитарни нужди, включително от медицинска помощ;
12. Настоятелно призовава ЕС да допринесе за демократичните реформи и за създаването на институции, гарантиращи принципите на правовата държава в Либия, като осигури подкрепа за развитието на свободни медии и независими организации на гражданското общество, по-специално демократични политически партии, така че в бъдеще да могат да бъдат произведени демократични избори;
13. Изразява дълбока загриженост предвид разрастването на хуманитарната криза, тъй като повече от 200 000 мигранти бягат от насилието в Либия, като много от тях остават блокирани на границата между Либия и Тунис, а други – в бежанските лагери в Тунис, Египет и Нигер; призовава настоящите и бъдещите либийски органи да предоставят достъп до страната на хуманитарните организации и да гарантират безопасността на хуманитарните работници;
14. Насърчава Съвета, Комисията и върховния представител да предоставят всички необходими финансови и човешки ресурси, за да подкрепят една сериозна международна хуманитарна операция, като оказват съдействие на ВКБООН и други съответни хуманитарни организации в осигуряването на защита и спешна помощ за всички нуждаещи се; приветства предприетите мерки и отпуснатите до момента средства от члена на Комисията г-жа Георгиева и ГД „Хуманитарна помощ“, както и хуманитарната помощ, предоставена от някои държави-членки в отговор на това предизвикателство; призовава ЕС и държавите-членки да осигурят въздушен и морски транспорт за подпомагане на репатрирането или установяването в друго населено място на мигранти, лица, търсещи политическо убежище, и бежанци от Либия, като се съобразяват с международното право и съответното законодателство на Европейския съюз, и да окажат финансова подкрепа в отговор на съвместния призив на ВКБООН и Международната организация по миграция от 3 март 2011 г.;
15. Призовава Комисията да гарантира, че се предприемат всички необходими мерки,

включително адекватни финансови, човешки и технически ресурси, за да се гарантира, че ЕС може да реагира адекватно в случай на евентуално масово миграционно движение, в съответствие с член 80 от ДФЕС;

16. Припомня, че в съвместната стратегия Африка-ЕС от 2007 г. лидери от ЕС и Африка се ангажираха да предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че незаконно придобитите активи, в това число и финансови, ще бъдат подложени на разследване и върнати в техните страни по произход; настоятелно призовава държавите-членки да предприемат съответните действия и да действат в съответствие с Конвенцията на ООН срещу корупцията, за да се гарантира, че замразените активи ще бъдат върнати на либийския народ в бъдеще; подчертава, че са необходими координирани действия на ЕС, за да се задейства замразяването на активите, държани от семейство Кадафи и познатите негови съдружници в Европа или в европейски финансови институции, които извършват финансови операции в данъчни убежища, като се гарантира, че банките в ЕС съблюдават изискванията за надлежна проверка по отношение на евентуалните трансфери на незаконни средства от Либия;
17. Подчертава, че дейностите на наемниците са заплаха за международния мир и сигурност и престъпление срещу човечеството и поради тази причина трябва да бъдат прекратени; призовава Съвета и върховния представител да изпратят сериозни предупреждения, които да откажат някои правителства да изпращат наемници, военнотружещи или военно оборудване в помощ на потискането на либийския народ от режима на Кадафи;
18. Приветства свикването на извънреден Европейски съвет за събитията в Либия и южните съседи на ЕС на 11 март 2011 г.; призовава върховния представител и държавите-членки да разработят цялостна и последователна стратегия за хуманитарния и политически отговор на ситуацията в Либия;
19. Призовава върховния представител да започне подготовка за участието и подкрепата на ЕС за южните съседи на ЕС, като се обръща особено внимание на развитието на принципите на правова държава, доброто управление и конституционните и изборните предпоставки за стабилна, плуралистична и мирна демокрация в региона; призовава върховния представител да използва в пълна степен всички съответни външни финансови инструменти на ЕС;
20. Счита, че революционните промени в Северна Африка и Близкия изток показват ясно, че положителното влияние и доверие към ЕС в дългосрочен план в този регион ще зависят от способността му да провежда последователна обща външна политика, която е основана на ценности и недвусмислено поддържа новите демократични сили; повтаря призива си ЕС да преразгледа своята политика в подкрепа на демокрацията и правата на човека, за да създаде механизъм за прилагане на клаузата за правата на човека във всички споразумения с трети държави;
21. Отново отправя искане да участва активно в работата на работната група, създадена с цел да координира отговора на ЕС на кризата в Либия и други места в региона на Средиземно море;
22. Отново подчертава, че събитията в Либия и в други страни от региона отново

изтъкват спешната необходимост от разработване на по-амбициозни и ефективни политики и инструменти, както и от укрепване на тяхната бюджетна основа с цел насърчаване и подкрепа на политическите, икономическите и социалните реформи в страните, които са южни съседи на ЕС; изтъква, че текущият стратегически преглед на европейската политика за съседство (ЕПС) трябва да отчете настоящите събития в Северна Африка и трябва да предложи нови, по-добри начини за отговаряне на нуждите и стремежите на народите там; настоява, че преразглеждането на ЕПС трябва да даде приоритет на критерии, свързани с независимостта на съдебната система, зачитането на основните свободи, плурализма и свободата на пресата и борбата срещу корупцията; призовава за по-добра координация с другите политики на Съюза спрямо засегнатите държави;

23. Подкрепя становището, че Съюзът за Средиземноморието трябва да се адаптира към новата ера и обстоятелства и да обмисли и предприеме действия по отношение на неотдавнашните събития с цел представяне на предложения относно това как най-добре да бъдат насърчени демокрацията и правата на човека в неговите държави-членки и в региона, включително Либия, и относно евентуалните реформи, така че да засили собствената си роля и да я направи по-съгласувана и ефективна;
24. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, правителствата и парламентите на държавите-членки, Съвета за сигурност и Общото събрание на ООН, Съвета по правата на човека на ООН, Лигата на арабските държави, Африканския съюз, Съюза за Средиземноморието, правителствата на съседните на Либия страни и на Преходния национален съвет.